

POLITIHØGSKOLEN

**Politiarbeid på stedet:
kognitive utfordringer**

En teoretisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (BOPPG30)

Politihøgskolen

2020

Kand.nr : 727

Antall ord: 6586

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning.....	1
1.1	Tema og problemstilling	1
1.2	Avgrensing og oppbygning	2
2.0	Metode	2
2.1	Teoretisk oppgave	2
2.2	Forforståelse	3
2.3	Metodisk forankring	3
2.4	Kildekritikk	4
3.0	Teori og drøfting.....	4
3.1	Kort om nærpolitireformen	4
3.2	Politiarbeid på stedet	5
3.3	Utfordringer ved arbeidsmetoden Politiarbeid på stedet.....	9
3.3.1	<i>Tidspress og stress</i>	<i>9</i>
3.3.2	<i>Kognisjon og beslutningsprosesser.....</i>	<i>10</i>
3.3.3	<i>Tidspress + kognisjon = bekreftelsesbias?</i>	<i>11</i>
4.0	Avslutning.....	17
	Kildeliste.....	19

1.0 Innledning

“As more time elapses the opportunities for effective action and powerful evidence collection diminish exponentially” (Monckton-Smith, Adams, Hart & Webb, 2013, s. 46).

«Politiarbeid på stedet» (PPS) har i løpet av de siste årene blitt et stort satsningsområde i norsk politi. Metoden har blitt til en standard arbeidsmetodikk som politipatruljene skal benytte seg av ved straffbare forhold som skal etterforskes i tjenesten. Straksetterforskning går i hovedsak ut på å samle bevisene da de er som ferskes ved bruk av tilgjengelig teknologi. Ved sikring av spor i en tidlig fase, kan det gi store positive nyttevirkinger senere i etterforskningen. Likevel er det viktig å tenke på at vi bare er mennesker, og vi mennesker kan gjøre feil. Våre kognitive evner er konstruert på en måte som skal gjøre ting enkelt for oss. Dette kalles for kognitive forenklingsstrategier, og kan bli utfordrende i en etterforskning. Særlig utfordrende kan det bli i en straksetterforskning der patruljene utfører «politiarbeid på stedet». Hva som sikres, hvilke tanker patruljemannskapet gjør seg underveis i straksetterforskningen, hvilke subjektive vurderinger blir gjort, hvilken informasjon er tilgjengelig og hva er tidsaspektet. Dette er eksempler på faktorer som kan påvirke patruljen som gjennomfører straksetterforskning – og vi vil i denne oppgaven se at det kanskje ikke er så enkelt allikevel.

1.1 Tema og problemstilling

Gjennom prosessen med valg av tema til min bacheloroppgave, landet jeg til slutt på arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet». Dette er på grunnlag av en genuin interesse for effektivitet og digitalisering i politiarbeid, og særlig i operativ tjeneste. Jeg fattet stor interesse for arbeidsmetoden i første studieår, og styrket interessen i løpet av andre studieår i praksis ved en større politistasjon. Her var oppdragsmengden både stor og variert, og jeg fikk dermed testet arbeidsmetoden og gjort egne erfaringer. Der fikk jeg se hvilken effektiv arbeidsform «politiarbeid på stedet» har blitt, ved blant annet å se hvilke oppgaver som kan ferdigstilles ute på et åsted. Ved godt utført arbeid kan det medføre at enkelte saker ikke belaster etterforskningskapasiteten ved en driftsenhet i Politiet. Samtidig fikk jeg også kjennskap til noen utfordringer ved arbeidsmetoden. Det er disse utfordringene jeg vil forsøke å se nærmere på i min bacheloroppgave.

Ettersom «politiarbeid på stedet» er en relativt «ny» arbeidsform og fortsatt i en innkjøringsfase, er utvalget til forskning på temaet begrenset. Det er likevel verdt å presisere at politiet nesten alltid har jobbet på denne måten, men forskjellen er at det nå er satt mer i system. Forskningen som foreligger har stort sett fokus på de positive ringvirkningene av arbeidsmetoden. Likevel er det forsket noe på kognitive beslutningsprosesser som jeg vil forsøke å relatere til arbeidsmetoden. Det er sammen med denne forskningen og erfaringene med utfordringene arbeidsmetoden kan medføre som vil danne grunnlaget for oppgaven. Dermed har jeg utarbeidet følgende problemstilling:

«Hvilke kognitive utfordringer kan arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet» føre til i den operative tjeneste?»

1.2 Avgrensing og oppbygning

På grunn av tid, ordbegrensninger samt muligheten for å få et dypere dykk i utvalgte utfordringer må temaet avgrenses. Fokuset mitt i denne oppgaven vil være på utvalgte kognitive utfordringer ved arbeidsmetoden, der hovedtyngden vil være på kognitive beslutningsfeller. Jeg vil likevel inkludere noen positive sider for å få en helhetlig drøfting.

I den første delen vil jeg redegjøre for metodebruk. Jeg vil deretter kort redegjøre for nærpolitireformen før jeg redegjør grundig for arbeidsmetoden. Deretter dykker jeg dypere inn og svarer på problemstillingen ved hjelp av metodebruk og teorigrunnlag. Her vil utvalgte kognitive utfordringer som potensielt kan ramme patruljemannskapene bli drøftet.

2.0 Metode

2.1 Teoretisk oppgave

«Å være vitenskapelig er å være metodisk» sier Tranøy (1986, s. 127). Jeg har valgt å skrive en teoretisk oppgave for å belyse min problemstilling. Ved denne oppgavetypen brukes teori og forskning som allerede foreligger. Det vil si at min oppgave baseres på andre personers forskning både i kvalitative og kvantitative undersøkelser. Kvalitative undersøkelser kan eksempelvis være intervjuer for å få ut meninger og synspunkter blant annet om arbeidsformen «politiarbeid på stedet». Kvantitative undersøkelser baserer seg på «harde fakta», altså tall (Dalland, 2017, s. 87).

Å være metodisk i vitenskapelig forstand betyr å bruke og overholde intellektuelle standarder i vår argumentasjon. Dette medfører krav til oss om ærlighet og sannhet, samt at vi skal systematisere våre tanker (Dalland, 2017, s. 87).

2.2 Forforståelse

Forforståelsen er den oppfatningen man bringer med seg til det materialet som skal tolkes (Olsvik, 2013). Før utarbeidelse av denne oppgaven er det dermed viktig å tenke over min individuelle forforståelse. Det er nettopp på grunnlag av mine interesser jeg har utarbeidet temaet til oppgaven, og det blir derfor svært viktig å være bevisst på sin egen forforståelse når man innhenter og bearbeider informasjon som anvendes i oppgaven.

Vi har alltid med oss fordommer eller en forforståelse med oss inn i en undersøkelse. Blant annet når det gjelder en fordom har vi allerede en mening om et fenomen før vi i heletatt undersøker det. Det går rett og slett ikke an å unngå å ha tanker om det. Et viktig stikkord er objektivitet. Personlige og subjektiv oppfatning skal dermed ikke dominere oppgaven, og oppgaven må skrives med et åpent sinn. (Dalland, 2017, s. 58-59). Min forforståelse er blant annet at arbeidsmetoden har medført store positive ringvirkninger basert på observasjon fra mitt andre studieår i praksis, og at det er veldig positivt at politiet tar i bruk den teknologien som er tilgjengelig. Likevel må jeg fokusere på det å være objektiv – akkurat som i en etterforskning.

2.3 Metodisk forankring

Når det gjelder innhenting av kunnskap til bacheloroppgaven som omhandler arbeidsmetoden, har jeg hatt kontakt med PPS-ansvarlig ved forskjellige enheter i politiet for tips til aktuelle kunnskapsartikler som jeg kunne bruke i min oppgave.

Videre har jeg brukt portalen Oria til å finne frem til aktuelle artikler og bøker, Jeg har blant annet har brukt søkeord som «PPS», «politiarbeid på stedet», «første enhet på åstedet», «etterforskning», «first responder», «patrol work», «criminal investigations». En viktig artikkel som kommer til å bli brukt aktivt i oppgaven er blant annet Tor-Geir Myhrers «Politiarbeid på stedet: Styrker og svakheter» som ble utgitt i 2018. Videre er også søk i de åpne kildene som google brukt til innhenting av kunnskap. Jobben med å innhente materiale til denne oppgaven har vært noe krevende. Som Ivar A. Fashing peker på i Hald & Rønn (2013) har etterforskning tiltrukket seg lite oppmerksomhet fra forskersiden. Den forskningen som har

blitt utført har stort sett fokusert på etterforsningskultur og mulige fallgruver i forbindelse med etterforskning, samt oppbygningen av faktiske og reelle metoder i denne delen av politiarbeidet.

Jeg var også i kontakt med biblioteket ved Politihøgskolen i Oslo, som igjen har vært i kontakt med de «lokale ekspertene» innen fagområdet etterforskning. «Ekspertene» er Fahsing, Bjerknes, Myklebust og Nilsen. De visste ikke om det forelå noe konkret forskning, fordi det mest sannsynlig var så opplagt å eksempelvis ta avhør så snart som mulig mens publikum fortsatt husker noe. Likevel har jeg funnet frem noe forskning jeg mener er relevant for å besvare forskningsspørsmålet, og særlig da om kognitive beslutninger og stress.

2.4 Kildekritikk

I en teoretisk oppgave gir dette meg muligheten til å belyse oppgaven fra flere innfallsvinkler. Som tidligere nevnt er det pr. nå lite forskning som knyttes opp mot «politiarbeid på stedet». Ifølge Dalland (2017) er kildekritikk det å vurdere og karakterisere litteraturen som er funnet benyttet. Dette går ut på at jeg må reflektere og være kritisk til hver eneste kilde som jeg benytter i denne oppgaven. Kildene må være objektive, tidsaktuelle og sammen bestå av både kvalitative og kvantitative undersøkelser. Med dette vil mine kilder være relevant og gyldig til å opplyse problemstillingen på en tilfredsstillende måte (s. 96).

3.0 Teori og drøfting

3.1 Kort om nærpolitireformen

Prosjektet «politiarbeid på stedet» er en del av nærpolitireformen som trådte i kraft i Norge 1. januar 2016. Nærpolitireformen handlet i svært korte trekk om at politiet skal bli enda bedre på å skape en trygghet der folk flest bor og ferdes (Politiet, u.å.a).

Som følge av Politianalysen i NOU 2013:9 og Gjørsv-kommisjonens rapport som ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 12. august 2011 for å gjennomgå og trekke lærdom fra angrepene på regjeringskvartalet og Utøya 22. juli 2011, ble det utarbeidet en langsiktig plan på utviklingen av politiet frem mot 2020. Formålet med reformen var å få et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig. I tillegg skal politiet ha kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger samt å sikre innbyggernes trygghet. I den forbindelse ble det utarbeidet seks delmål til at de overnevnte målsetningene nås (Sørli & Larsson, 2018).

- 1) Et mer **tilgjengelig og tilstedeværende** politi med god lokal forankring og samhandling
- 2) Et mer enhetlig politi som leverer **likere polititjenester med bedre kvalitet** over hele landet
- 3) Et politi med mer **målrettet innsats** på forebygging, etterforskning og beredskap.
- 4) Et politi med **bedre kompetanse og kapasitet**, som deler kunnskap og lærer av erfaringer
- 5) Et politi som skaper bedre resultater i en **kultur preget av åpenhet og tillit**, gjennom god ledelse og aktivt medarbeiderskap
- 6) Et politi som **arbeider mer effektivt** ved å ta i bruk bedre metoder og ny teknologi (Sørli & Larsson, 2018, s. 24)

Allerede i 2010 uttrykte daværende riksadvokat Tor Aksel Busch en bekymring for kvaliteten på politiets etterforskning. Bekymringene ble særlig forsterket etter terrorhendelsen 22.juli 2011, der beredskap og responstid tok bort mye av oppmerksomheten (Myhrer, 2018, s. 1-2). Det var på grunnlag av dette, i samråd med politianalysen og rapporten fra Gjørøv-kommisjonen at blant annet arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet» ble introdusert til det norske politiet - helt i tråd med delmålene som nevnt ovenfor.

3.2 Politiarbeid på stedet

Initialfasen, straksetterforskning – eller lettere kalt «politiarbeid på stedet» er ord som beskriver den første politiinnsatsen på et åsted. Dette anses som den viktigste fasen da det er størst sjanse for å sikre spor som kan gå tapt eller bli påvirket. Fasen som omhandler «politiarbeid på stedet» kan også omtales som «den gylne time» eller «The Golden Hour». Dette er betegnelsen på initialfasens viktigste tidsrom. Gjør man mest mulig riktig i denne fasen, fremmes mulighetene for å samle informasjon og bevis som er minst mulig påvirket, endret eller slettet. (Bjerknes & Fahsing, 2017, s. 21). Et av hovedpoengene med «politiarbeid på stedet» er at politipatruljen skal benytte tilgjengelig teknologi for å løse flest oppgaver ved bant annet lydavhør og sporsikring ute på et åsted.

Vi så en tendens til fokus på straksetterforskning internasjonalt allerede på slutten av 1970-tallet. Her ble det oppdaget to problemer med kriminelle etterforskninger: Det første problemet var ineffektivitet i arbeidet som ble utført av etterforskere, mens det andre var en misforstått rolle som patruljemannskapene hadde i forhold til etterforskningen av kriminalitet.

Politidepartementet i Houston i Texas forsøkte dermed å forbedre undersøkelseskapasitet og effektivitet ved å introdusere et IFR-prosjekt (første enhet på åstedet prosjekt) som ble igangsatt i 2007. 45 tjenestepersoner fra patruljeseksjonen fikk opplæring og kursing slik at de kunne påta seg ansvar for såkalt «Part 1 crimes». Det vil si etterforskning igangsatt av den første politipatruljen på et åsted. Funnene som ble gjort antydte at prosjektet økte undersøkelseevnen og effektiviteten uten noen negativ belastning av arbeidsmengden blant de andre mannskapene (Kennedy, White & Ruffinengo, 2010).

I Norge ble et pilotprosjekt igangsatt av en arbeidsgruppe bestående av forskjellige funksjoner i politietaten. Fra november 2013 til november 2014 ble «politiarbeid på stedet» testet ut ved tre driftsenheter i politiet. Driftsenhetene var Målselv-regionen samt politistasjonene i Stavanger og Tønsberg. Målet med pilotprosjektet var å kartlegge, prøve ut og dokumentere blant annet hvilke oppgaver som var egnet til å utføres fra patruljen med hjelp av tilgjengelig teknologi, hva som kan forhindre at oppgaver kan løses på stedet, hvordan politiet skal utføre relevante oppgaver mest mulig effektivt, samt hvilke retningslinjer som er nødvendig for den beste praksisen (Politidirektoratet, 2016).

Funnene som ble gjort i pilotprosjektet ble samlet og det ble utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse av Politidirektoratet (2015) som peker på følgende mål for «politiarbeid på stedet»:

- Løse flest mulig oppgaver så tidlig som mulig i prosessen
- Løse flest mulig oppgaver så raskt som mulig
- Løse oppgavene med god kvalitet
- Utnytte tilgjengelig teknologi
- Bidra til en mer enhetlig og standardisert polititjeneste
- Bidra til systematisk kunnskapslæring i etaten (s. 10).

Etter pilotprosjektets slutt utarbeidet Politidirektoratet en evalueringsrapport som pekte på momenter og anbefalinger på hva som skulle videreføres i arbeidet fra pilotprosjektet til en nasjonal innføring. Momentene var:

- Søk i politisystemene
- Føre i politisystemene
- Bruk av kartfunksjonalitet
- Avhør på stedet
- Sporsikring

- Tilbakemeldingsmøter
- Prioritering av straffesak (Politidirektoratet, 2016, s. 5)

I Norge ble temaet om straksetterforskning løftet opp til Stortinget, Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet som følge av riksadvokatens bekymring for etterforskningsfeltet. Norsk politi ble deretter introdusert for en nasjonal handlingsplan for etterforskningsfeltet som ble utarbeidet av Regjeringen på oppdrag fra Stortinget. Handlingsplanen ble utarbeidet ved et samarbeid mellom Politidirektoratet og Riksadvokaten, og utgitt i 2016. Handlingsplanen presenterte forslag til standardiserte arbeidsmetoder og prosesser med rutinebeskrivelser og veiledninger basert på kunnskap og best praksis (Myhrer, 2018, s. 2).

I handlingsplanen presenteres 20 ulike tiltak der «politiarbeid på stedet» var et av tiltakene som skal sørge for mer effektive arbeidsformer i norsk politi. Hensikten med arbeidsformen var å øke kvaliteten og effektiviteten i straffesaksbehandlingen, samt å forbedre publikumsservicen. Dette tiltaket innebar å sikre at politi- og påtalemyndighet er organisert for-, samhandler og har arbeidsprosesser som gjør det mulig at mer etterforskning kan utføres og ferdigstilles av politipatruljene på et åsted (Politidirektoratet & Riksadvokaten, 2016, s. 27).

Senere i 2016 ble «politiarbeid på stedet» besluttet innført nasjonalt. Operative mannskaper er i dag utstyrt med blant annet smarttelefon og nettbrett som skal sikre god oppdragsløsning og bevissikring ved å benytte arbeidsmetoden. Alle operative mannskaper og de som jobbet på operasjonssentralene fikk deretter 3 dagers opplæring. Opplæringen bestod en halv dag med mobile enheter, en og en halv dag med avhør og en dag med kriminalteknikk. Før utferdigelse av kursbevis må alle gjennomføre 5 PPS-lydavhør samt en åstedsundersøkelse. Videre er også PPS implementert som en del av det årlige godkjenningsprogrammet for alle operative mannskaper, såkalt «IP-kurs» (Sørli & Larsson, 2018). Politihøgskolestudentene blir drillet i arbeidsmetoden allerede fra første studieår, i tillegg til at de får en dags opplæring for å friske opp kunnskapene ved oppstart av praksis i andre studieår.

«Politiarbeid på stedet» skal som nevnt sørge for økt kvalitet og effektivitet. Hensikten med dette er at operative mannskaper i politipatruljene som jobber «ute på gata» skal ta i bruk mobile enheter på et åsted. Dette setter de blant annet i stand til å selv skaffe og kontrollere opplysninger i politiets registre. På denne måten får patruljen rask tilgang til informasjon som kan være viktig for løsningen av oppdraget. Dette medfører blant annet at operasjonssentralen

blir avlastet, ettersom patruljen tidligere selv måtte kontakte operasjonssentralen for innhenting av informasjon. Videre forutsetter arbeidsmetoden at patruljen skal ta lydopptak ved avhør av vitner eller mulig mistenkt/siktet ved bruk av smarttelefon. Patruljen skal også i større grad foreta kriminaltekniske undersøkelser ved blant annet sikre åstedet med foto, sikre DNA og sikring av finger- og fottøyavtrykk. I tillegg er det utarbeidet sjekklister og hjelpemidler som ligger lett tilgjengelig på politiets interne fagportal KO:DE som blant annet inneholder tiltakskort. Det er nå også enklere for en patrulje å eksempelvis foreta et søk på en person via søketjenesten «Agent», som er tilgjengelig på alle enheter. Agent er søkemotor for politietaten som henter ut informasjon i ulike registre om personer i systemer som blant annet inneholder loggføringer og straffesaksregister (Bjerknes & Fahsing, 2017, s. 418).

Tilbakemeldinger og kompetanseheving i arbeidet som patruljen gjør ute på et åsted gis gjennom tilbakemeldingsmøter. Tilbakemeldingsmøtene er ment for å øke kompetansen samt sikre kvaliteten på arbeidet som blir gjort. Møtet styres av en møteleder, der patruljen er i fokus, får tilbakemelding på jobben de har utført. Andre aktuelle aktører som kan være tilstede på møtet er jurister, etterforskere, kriminaltekniker eller operasjonssentralen – alt etter behovet og oppdraget som er utført. Dette bidrar til en helhetsorientering, erfaringsdeling og samarbeid i hele straffesaksbehandlingen (Myhrer, 2018). Det er viktig å presisere at tilbakemeldingsmøtene ikke er etter hvert oppdrag, men avholdes regelmessig. Møteleder, som oftest den erfarne etterforskeren, velger ut en aktuell straffesak som patruljen har opprettet som skal drøftes i tilbakemeldingsmøtene.

Det pågår fortsatt mye interessant arbeid med å videreutvikle arbeidsmetoden ved få den til å sikre bedre kvalitet og øke effektivitet her i Norge. Det er verdt å nevne at det i Oslo politidistrikt per dags dato (januar 2020) er opprettet en kriminalfaglig døgnbemannet tjeneste, bestående av politifaglig og juridisk etterforskningsledelse. Formålet er å veilede og støtte patruljemannskaper i arbeidet med PPS døgnet rundt. I tillegg har politidistriktene opprettet noe som kalles for «Felles straffesaksinntak» (FSI). Dette utdypes senere i oppgaven.

Arbeidsmetoden medfører en rekke positive ringvirkninger, noe som stort sett er i fokus både i media og internt i politiet. Som i alle andre metoder finnes det også ulemper knyttet til dette, og jeg vil nå legge fokuset over på de kognitive utfordringene patruljemannskapene kan stå ovenfor ved bruk av «politiarbeid på stedet».

3.3 Utfordringer ved arbeidsmetoden Politiarbeid på stedet

I analysen av Politiarbeid på stedet utarbeidet av Politidirektoratet (2015) fremheves blant annet økt rettssikkerhet som en nyttevirkning av arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet». Med dette mener Politidirektoratet at rettssikkerheten styrkes ved blant annet at patruljen har tilgang til tiltakskort på KO:DE for å få blant annet få oversikt over rettigheter og plikter som må gjøres kjent før et avhør med lydopptak iverksettes. Dermed mener Politidirektoratet at det skal bli lettere å få gjennomført et godt lydavhør. At rettigheter og plikter gjøres kjent er nødvendig for at avhøret senere kan legges frem i en eventuell rettssak, og kan påvirke utfallet av saken i en eventuell dom. Det er liten tvil om at sporsikringen som gjøres umiddelbart på et åsted kan være viktig for saken, både når det gjelder spor samt avhør ute på stedet (s.19).

Uavhengig av sakstype og omfang viser Bjerknes & Fahsing (2017) til at muligheten for en oppklaring er størst der politiet er raskt på åstedet og avhører fornærmede og vitner, for så å forsøke å spore opp den aktuelle gjerningspersonen (s. 379). Dette medfører også en ringvirkning ved at det kan bli lettere å sikre spor på eksempelvis en gjerningsperson – både spor som taler for og imot. Patruljemannskapet som første enhet på stedet er satt til å gjøre denne jobben i initialfasen, men hva er det egentlig som påvirker deres beslutninger og handlinger?

3.3.1 Tidspress og stress

Myhrer (2018) intervjuet 27 erfarne etterforskere i en kvalitativ undersøkelse der de fikk oppgaven om å drøfte hvilke fordeler og ulemper «politiarbeid på stedet» har for kvaliteten på etterforskningen. Det var spesielt to forhold som dominerte hos etterforskerne: tidspress og stress, samt frykten for at patruljen går i den såkalte «bekreftelsesfellen» ved å lete etter bevis som bekrefter det de tror har skjedd basert på fakta patruljen ser på stedet der og da. Ca. 70% av respondentene fremholder at «politiarbeid på stedet» kan være negativ i forholdet om objektivitetskravet i etterforskning (s. 7-8). Objektivitetskravet er forankret i menneskerettskommisjonen artikkel 6 samt straffeprosessloven §226 som omhandler formålet med etterforskningen. Disse må være oppfylt for at kravet til kvalitet skal anses realisert i en etterforskning (Politidirektoratet & Riksadvokaten, 2016).

I en studie av erfarne svenske etterforskere påviste Ask & Granhag (2008) potensielle fallgruver ved blant annet tidspress i etterforskningen. Undersøkelsene viste at etterforskerne under tidspress var tilbakeholdne med å endre oppfattelsen tross fremkomsten av nye beviser eller informasjon som pekte i en annen retning. Etterforskere uten tidspress endret i høyere grad oppfattelse underveis, hvis bevis eller informasjon endret seg (s. 165-166). Det er her nærliggende å tro at patruljen ute på et åsted alltid gjør seg opp noen tanker i meldingsmottaket fra operasjonssentralen før de kjører ut på et gitt oppdrag. De tankene som allerede er gjort kan påvirke mannskapet i negativ retning, og patruljen jobber plutselig stikk i strid med kravet om objektivitet i etterforskningen. Dette bekreftes også gjennom forskning i kognitiv psykologi som omhandler virkningene av tidspress på menneskers informasjonsinnhenting i blant annet Edland & Svensson (1993), Bruner, Goodnow & Austin (1956) og Bodenhausen (1990) referert i Ask (2013). Disse tre studiene viser at tidspress fører til økt grad av selektivitet og filtrering av informasjon, at etterforskerens oppmerksomhet begrenses til informasjon som ansees mest sentrale ved tidspress, samt at tidspress øker tilbøyeligheten til at mennesker baserer beslutninger på tidligere overbevisning og stereotyper.

På den andre siden kan vi kanskje også forstå hvorfor tidspress og stress kan føre til at feilslutninger. Tidspress og lav bemanning enkelte tjenestesteder i politiet kan naturligvis føre til en beslutningsevne som ikke er optimal, og det vil til slutt handle om en tankegang der beslutninger og informasjonsinnhenting blir «godt nok», Til slutt må man gjøre det beste ut av en situasjon på grunnlag av de forutsetningene man har. Det er dermed helt naturlig at med ubegrensede ressurser og helt uten tidspress ville vært en helt optimal løsning og økt muligheten for gjennomtenkte, nøyaktige og objektive beslutninger (Ask, 2013).

Det er viktig å presisere at personer reagerer forskjellig under påvirkning av stress, som også omtales som stressorer. En hendelse kan oppleves som en fin utfordring for en person, mens det kan oppleves som håpløst for den andre. Det har seg rett og slett slikt at individuelle forskjeller gjør at noen takler stress bedre enn andre (Risan & Skoglund, 2013, s. 27)

3.3.2 Kognisjon og beslutningsprosesser

Som nevnt er det størst sjans for å oppklare et lovbrudd dersom etterforskningen iverksettes umiddelbart etter at en kriminell hendelse har hendt. Det er dette også «politiarbeid på stedet» bygger på, ved at tidlig iverksetting av søk og sikring minimaliserer tap av spor og informasjon, samtidig som muligheten for å sikre bevis øker. Straksetterforskningen som iverksettes varierer

ut fra sakens omfang og karakter. Det er likevel krevende for en patrulje å løse disse oppgavene med fokus på høy kvalitet fordi prinsippene og kravene om etterforskning er høy (Bjerknes & Fahsing, 2017).

På den andre siden kan raske beslutninger for patruljen ute på et åsted som baserer seg på lite eller usikker informasjon, øke faren for kognitive forenklingsstrategier og feilslutninger. For patruljemannskapet som første enhet på åstedet besitter de naturligvis på lite og ustrukturert informasjon i startfasen (Bjerknes & Fahsing, 2017, 379-380). Dette kommer vi tilbake til.

Samfunnsvitenskapelig forskning har bekreftet at ingen mennesker klarer å være helt objektive når de treffer sine beslutninger. Dermed må det rettslige kravet til objektivitet som blant annet er lovfestet i straffeprosessloven ansees som en «rettesnor» for aktørene i politi- og påtalemyndigheten (Bjerknes & Fahsing, 2017). Psykologisk forskning peker på at vi mennesker ser det vi ønsker å se, samt at vi finner det vi leter etter (Ask, 2013). Men hvordan påvirker dette patruljemannskapet som arbeider i den operative tjeneste og som bruker arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet» når de blir utsatt for blant annet tidspress og stress?

3.3.3 Tidspress + kognisjon = bekreftelsesbias?

Blant faktorer som kan påvirke etterforskningen i initialfasen kan være en sammenheng av kognitive vurderinger, beslutningsprosesser og tidspress. Beslutningsprosessen vil i denne fasen være svært sårbar for det Ask (2013) kaller for «etterforskningmessig bias». Det er i kombinasjon med tidspress og stress og med konkurrerende oppgaver på åstedet det fryktes at patruljen som utfører «politiarbeid på stedet» går i den såkalte bekreftelsesfellen. I tillegg er ventende oppdrag fra operasjonssentralen også momenter som kan påvirke patruljemannskapet. Baron (1994) omtaler bekreftelsesfellen som en «irrasjonell og vedvarende tro på egen overbevisning» (s. 281).

Faren for bekreftelsesfellen har vist seg å øke med graden av personlig involvering, eksponering eller konsekvens. Blant annet hvis patruljen allerede har iverksatt tiltak basert på tilgjengelig informasjon på et åsted, som eksempelvis arrestasjon eller noe som allerede er uttalt offentlig. Dette kan gjøre det vanskeligere å endre oppfatning i ettertid. Indirekte kan det føre til at patruljen blir sikrere i sin sak. Dette medfører igjen et ubevist behov for å forsvare eller eventuelt fortsette feilen – som kalles for en «irrasjonell opptrapping». På grunn av uoversiktlig situasjon, tidspress, stress og lite opplysninger for patruljen på et åsted, blir utviklingen av

konkurrerende hypoteser utfordrende. Patruljemannskapet må være godt forberedt, ha riktig kompetanse, ha med seg utstyr som er egnet for rask og pålitelig bevissikring, velge å prioritere riktige spor og sist men ikke minst – tenke bredt og aktivt vurdere alle alternative scenarier (Bjerkenes & Fahsing, 2017, s. 94-95). Dette kan by på problemer og være et stressmoment da en patrulje normalt består av to tjenestepersoner, særlig der det ikke er andre politienheter tilgjengelig for bistand.

En etterforskning generelt, og særlig viktig i initialfasen, skal inneholde forskjellige hypoteser for å belyse antakelser på hva som kan ha hendt, og som skal sikre objektiviteten i en etterforskning. Det viktigste patruljen foretar seg på åstedet er å søke informasjon som vil svekke disse hypotesene. Dette kalles «falsifikasjonsprinsippet», som ble innført av filosofen Karl Popper. Poenget med prinsippet var å kunne utvikle hypoteser på alle mulige hendelsesalternativer, for så å avsløre hvilke hypoteser som er sårbare for kritikk. Grunnen til det er at man til slutt ønsker å sitte igjen med den hypotesen og informasjon som man ikke er i stand til å falsifisere eller avkrefte (Bjerkenes & Fahsing, 2017). Olsvik (2013) peker på at det viktigste er hele tiden å søke den informasjonen som kan svekke hypotesene. Dersom det ikke lykkes å svekke en hypotese, vil den være robust. En robust hypotese danner et mest sannsynlig hendelsesforløp og et objektivt helhetsbilde på hva som kan ha hendt på et åsted (s. 69). Dette virker kanskje som en enkel sak, men for patruljen med i kombinasjon med tidspress, stress og omfanget av oppdraget kan det medføre konsekvenser. Blant annet ved at informasjon ikke blir fanget opp, at patruljen ikke tenker «bredt nok» ved at konkurrerende hypoteser uteblir og objektivitetskravet blir ikke opprettholdt. Dette kan igjen påvirke beslutningskvaliteten hos politipatruljen som gjennomfører arbeidsmetoden som vi kommer tilbake til nedenfor.

Den første antakelsen og subjektive vurderinger

Kahnemann (2012) referert i Magnussen (2017) peker på at en av den viktigste utfordringen til rasjonelle vurderinger og beslutninger i alle livets sammenhenger, er vår egen systematiske tendens til selektivt registrere informasjon som bygger opp under ideer og hypoteser som vi allerede har. I tillegg til at vi nedtoner eller overser informasjonen som ikke stemmer. Det er dermed grunn til å tro at denne måten å tenke på, som også kalles for «tunnelsyn» også kan prege etterforskningen utført av patruljen som første enhet på åstedet (s. 293-294). Det er en rekke studier, deriblant flere svenske studier av politietterforskere som Ask & Alison (2010), Ask, Granhag & Rebelius (2011) og Marksteiner, Ask, Reinhard & Granhag (2011) referert i Magnussen (2017) som viser til at bedømmelsen av tvetydige bevis er delvis bestemt av de

hypotesene som er utarbeidet i startfasen om hvorvidt den mistenkte er skyldig eller ei (s. 294). Kassin, Dror & Kukucha (2013) referert i Magnussen (2017) viser til at det samme også gjelder for vurderinger av troverdigheten til et vitne. Selvinkriminerende utsagn og falske tilståelser synes å være særlig egnet til å lede til tunnelsyn i en etterforskning (s. 294). Våre kognitive evner er skapt på en måte der man unngår i det lengste å innse at man tar feil, og vi har god tro på at de beslutningene som fattes er mest riktige. Det blir dermed vanskelig for patruljemannskapet å innse at de beslutningene som fattes baseres på mangelfull informasjon som kan stamme som en konsekvens av de ulike påvirkningsfaktorene.

Ved at patruljen søker etter ting som stemmer med deres oppfattelse, vil man også i senere tid risikere å fatte nye beslutninger på et sviktende grunnlag uten korreksjon. Ny informasjon samles inn, og dermed fattes også nye beslutninger. I større og komplekse saker kan denne onde sirkelen pågå i måneder og år (Ask & Granhag, 2008, s. 165-166).

Filosofen og forskeren Francis Bacon sa allerede tidlig på 1600-tallet at «når den menneskelige forståelse først har gjort seg opp en mening vil naturlig dras mot informasjonen som støtter denne og skaper enighet» - og det er nettopp dette som skjer fordi arbeidsminnekapasiteten og våre kunnskaper har klare begrensninger (Bjerkenes & Fahsing, 2017, s. 91-92). Psykologisk forskning av Kahneman (2012) viser til at vi mennesker normalt ikke har kapasitet til å fatte rasjonelle og gode beslutninger i komplekse eller stressede situasjoner.

Det er derimot flere områder innen straksetterforskning som kan medføre utfordringer. Sammen med «bekreftelsestendens», peker Bjerkenes & Fahsing (2017) også på «tilgjengelighet» og «representativitet» som problemområder. Det som menes med «tilgjengelighet» er at vi mennesker en ubevisst tendens til å legge mer vekt på det første vi kommer på i en situasjon. Dette problematiseres ved at det ikke er noe som skulle tilsi at det første vi selv kommer på er det beste eller mest representative for saken. Sett opp mot «politiarbeid på stedet» vil denne kognitive tendensen føre til at den første mistanken man får automatisk får ufortjent mye oppmerksomhet på bekostning av andre alternativer eller hypoteser som kan være like sannsynlige. Med «representativitet» menes at vi mennesker har en tendens til å bedømme sannsynligheten av noe ut fra vår egen subjektive oppfatning om hva som er mest typisk for en situasjon, gjenstand eller person. Det trenger nødvendigvis ikke være noen sammenheng mellom den subjektive oppfattelsen skal inntreffe i en gitt situasjon (s. 93-94)

Vi har til så sett at de første vurderingene som blir gjort av første enhet kan få uheldige ringvirkninger. I en analyse utført av Porter og ten Brinke (2009) referert i Olsvik (2013) har de sett på vurderinger som foretas av bevis i rettsaker. Her viser de til at de umiddelbare inntrykkene av fornærmede, vitne og tiltaltes troverdighet fra startfasen i en etterforskning påvirker alle de senere vurderinger av materiale som legges frem. I tillegg påvirkes også spørsmålsstillingen til alle involverte parter. Tunnelsynet kan dermed resultere i at informasjon som er uriktig eller som er tvetydige blir oversett, som igjen kan lede til feil konklusjon om sannsynlighet for skyld (Magnussen, 2017). Vi ser med dette at jobben som gjøres av patruljen som første enhet på stedet er svært viktig for utviklingen av saken. Dette også for å treffe riktige, objektive og gjennomtenkte beslutninger senere i prosessen. Også patruljemannskap som er som første enhet på åstedet er også disse personene helt vanlige mennesker, bygd av sunn fornuft, emosjonelle følelser og empati. Alle mennesker har en naturlig tendens til å bli personlig berørt av hendelser. Dette gjelder også for patruljemannskapene ute på et åsted. Det å bli sterk følelsesmessig engasjert i saken fører lett til tunnelsyn som kan sette en etterforskning i feil retning. Olsvik (2013) viser til at det ikke finnes noen subjektiv grunn til at mannskapet skal «eie» saken.

Beslutningskompetanse

Kombinasjonen av at «politiarbeid på stedet» er gjort til en plikt, og at politipatruljen har fått økte tekniske forutsetninger for å gjennomføre metoden, kan det medføre at patruljen går lenger enn kompetansen rekker. Etterforskningen av saker av litt alvorlighetskarakter krever god kunnskap om rettslige, polititaktiske og -tekniske tiltak, ferdigheter i å bruke ulike etterforskningsmetoder og -midler, samt en forståelse for kriminalitets- og fenomenområder. En vanlig politipatrulje som er generalister vil normalt ikke besitte disse ferdighetene. Utfører politipatruljen for mange og feilaktige oppgaver på åstedet, kan etterforskningen som nevnt settes i «feil retning». Verdien av bevis kan bli ødelagt eller redusert. Beslutninger som allerede er tatt fører etterforskningen i feil eller snevrere retning enn hva utfallet hadde blitt ved bruk av kompetente etterforskere på åstedet. Hva gjelder alternative forklaringer på et åsted, bør det kanskje rettes større fokus på dette området i opplæringen som knytter seg til de operative mannskapene og gjennom tilbakemeldingsmøtene. Det er likevel viktig å presisere at tilbakemeldingene etter statsadvokatens inspeksjoner i 2017 ledet i den retning at «politiarbeid på stedet» har økt kvaliteten på etterforskning i initialfasen, samt ledet til en bedre bevissikring (Myhrer, 2018, s. 3-4)

På den positive siden har patruljemannskapene nå i senere tid fått «hjelp» til å minimere faren for beslutningsfeller og hjelp til å ta de riktige beslutningene og prioriteringene. Politidistriktene har nå fått et «felles straffesaksinntak (FSI)», som skal sørge for riktig prioritering og kvalitetssikring av straffesaker i initialfasen. FSI gir effektiv støtte til politipatruljene i samråd med operasjonssentralen, og bemannes av erfarne påtalefaglige og politifaglige etterforskningsledere som er tilgjengelig store deler av døgnet (Politiet, u.å.b). Naturligvis kan dette være til stor hjelp for patruljen, men det er likevel viktig å huske på at det er patruljen som har øynene på åstedet. Det er også patruljene som blir utsatt for inntrykk, lyder, lukter m.m. som kan påvirke beslutningstakingen. Viktigheten ved at patruljen formulerer og bringer relevant og nøyaktig informasjon til operasjonssentralen blir desto viktigere. Det er også her viktig å benytte de teknologiske hjelpemidlene man har for å gi et riktig «bilde» av åstedet. Dette kan gjøres ved direkte videooverføring fra telefon eller bilder som oversendes til operasjonssentralen.

I en spørreundersøkelse utført av Wathne, Talberg og Gundhus (2019), ble respondenter bedt om å beskrive med egne ord og utdype hvorfor de eventuelt ikke kunne utføre arbeidsoppgavene på den måten de ønsket relatert til de nye standardene som ble satt i politiet. Noen av kommentarene gikk blant annet ut på pålagt bruk av «politiarbeid så stedet» og lydavhør. Blant svarene som fremkom finner vi dette:

Jeg synes mange av de nye arbeidsmetodene (f.eks PPS) er gode tiltak, og det gjør ordenspatruljen bedre rustet, og flere saker kan få betydningsfull informasjon på plass tidlig. Problemet er at det tar mye tid, og krever mye av patruljen. Med like mange/mindre ressurser og flere og mer tidskrevende arbeidsoppgaver blir utfallet allikevel ikke positivt (Wathne et.al, 2019, s. 16).

På den andre siden igjen peker Fugelsø & Rachlew (2010) på viktigheten med å utnytte kapasiteten i en politipatrulje. Forskning har tidligere underbygget betydningen av godt utført arbeid av første enhet på åstedet for videre etterforskning og oppklaring. Riksadvokaten (2018) i sitt rundskriv peker på at etterforskningens initialfase er svært viktig, og de snarlige undersøkelsene som gjøres for å sikre spor på åstedet eller hos de involverte kan være viktig og avgjørende om en sak oppklares eller ei. Videre nevnes også rask tilgang til elektroniske data og umiddelbare avhør av alle involverte parter som vesentlig betydningsfullt. Men på tross av viktigheten for et godt utført arbeid på stedet, kan det bli krevende for en patrulje å gjennomføre metoden i henhold til blant annet direktiver, straffeprosessuelle retningslinjer og krav. Likevel

ser vi store fordeler ved arbeidsmetoden. Dette gjelder særlig i de «mindre» alvorlige sakene som eksempelvis mindre vinningskriminalitet, kjøring uten gyldig førerkort etc. der saker rett og slett oppklares på åstedet. Dette medfører at saken ikke behøver en videre etterforskning, og sendes fra patruljemannskapet til en jurist for påtalemessig avgjørelse.

Det er likevel ikke slik at tidspress og stress automatisk fører til at dårlige beslutninger tas og bekreftelsesbias oppstår. Tilgjengelige ressurser, geografi og andre ventende oppdrag er eksempler på ytre påvirkning på den enkelte tjenesteperson i et oppdrag. En stressreaksjon kan også ha positive sider, og kan være en kilde til energi og årvåkenhet. Det betyr da at måten vi tenker, føler og handler på påvirkes av nivået på en stressreaksjon (Risan & Skoglund, 2013, s. 22). Grossmann (2008) referert i Risan & Skoglund (2013) peker på det han omtaler som «optimal survival and combat performance level» som vi kan kalle «den optimale hjerterytme». Han mener at blant annet at kognitive prosesser er på sitt mest optimale i møte med de ytre påvirkningene hvis vi har en puls mellom 115 og 145. Et viktig poeng her er at treningsutløst puls ikke er det samme som en stressutløst puls. Utfordringene for patruljemannskapet som utfører «politiarbeid på stedet» kommer hvis den stressutløste pulsen overstiger 145. Da vil mannskapet få opplevelsen av dårlig konsentrasjon og økt distraherbarhet. Dette vil medføre at observasjonsevnen svekkes, og man får ikke oppfattet like mye i omgivelsene som man ellers ville ha gjort dersom man lå innenfor «den optimale hjerterate» (s. 41-42).

4.0 Avslutning

I denne oppgaven har jeg belyst utvalgte kognitive utfordringer patruljemannskapet kan møte på ved benyttelse av arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet», og besvart følgende problemstilling:

«Hvilke kognitive utfordringer kan arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet» føre til i den operative tjeneste?»

Jeg har belyst hvordan arbeidsmetoden er ment til å fungere, samt hvordan politiet ved hjelp av tilgjengelig teknologi skal forsøke å sikre relevante spor. Arbeidsmetoden har «pålagt» patruljemannskapet å utføre en større del av arbeidsoppgaver på et åsted enn tidligere. Patruljen går inn i en midlertidig rolle som etterforskere så snart den akutte fasen av en hendelse har dempet seg, og den operative innsatsen er avsluttet. Straksetterforskningsfasen omtales gjerne som den viktigste fasen i en etterforskning, ettersom det er størst sjans for å sikre spor som kan gå tapt eller bli påvirket senere. Sporene sikres dermed da de er ferskest!

Etter at arbeidsmetoden ble innrullet i norsk politi i 2016 ble mannskapene utstyrt med smarttelefon og nettbrett som skulle sikre god oppdragsløsning og bevissikring. Dette skal sørge for økt kvalitet og effektivitet i etterforskningsarbeidet, og økt rettssikkerhet er et av nyttevirkingene. Likevel har det seg slik at metoden kan være sårbar for menneskelige feil.

I oppgaven har det blitt fremhevet at tidspress og stress kan være en utfordring ved gjennomføring av arbeidsmetoden. Patruljemannskapet er nå pålagt større oppgaver på et åsted enn tidligere, og det kreves dermed mer av patruljen. Selv om patruljen nå er utstyrt med teknologiske hjelpemidler, beslutningsstøtte fra blant annet FSI og operasjonssentralen for å ta riktige vurderinger og beslutninger blir metoden likevel sårbar. Utfordringene ligger i at det kun er patruljemannskapene som utsettes for inntrykkene på åstedet. Stress og tidspress kan blant annet komme av flere konkurrerende oppdrag generelt i politidistriktet, konkurrerende arbeidsoppgaver på åstedet eller mangel på nok politiresurser.

Videre har jeg sett på kognisjon og beslutningsprosesser, der forskning har vist at det ikke er noen mennesker som klarer å være helt objektive når de treffer sine beslutninger. Lovpålagte krav til objektivitet i en etterforskning blir da til en slags «rettesnor». Våre kognitive evner er utviklet for å gjøre ting enkelt for oss mennesker. Dette kan medføre at vi ser det vi ønsker å

se, samt at vi finner det vi leter etter basert på subjektiviteten som kan påvirke oss – både bevisst og ubevisst. Studier har pekt i retning av at en potensiell fallgrube i etterforskning blant annet er tidspress, som kan medføre stressreaksjoner. De etterforskerne som jobbet under tidspress var blant annet tilbakeholdne med å endre oppfattelse tross fremkomst av nye beviser eller informasjon som pekte i en annen retning.

Jeg har så satt tidspress og stress i sammenheng med kognisjon og drøftet den såkalte «bekreftelsesfellen». Raske beslutninger for patruljen som er basert på lite og usikker informasjon øker dermed faren for kognitive forenklingsstrategier og feilslutninger. Man får dermed da en irrasjonell og vedvarende tro på egen overbevisning. Hvis patruljemannskapet har iverksatt tiltak basert på lite eller feil informasjon, kan utfordringene komme da det gjør det vanskelig å endre oppfatningen i ettertid – og den første enheten på åstedet setter etterforskningen i en helt feil retning. Dette kan skape en negativ ringvirkning for videre etterforskning da saken allerede fra starten har kommet inn i feil spor. Dermed blir det vanskelig å se alternative forklaringer og kun lete etter bevis som bekrefter bevismaterialet som allerede er samlet inn. Patruljen på åstedet vil ofte ha begrenset informasjon og må alltid lete bredt etter mulige bevis. Det er nettopp på grunn av at i en så tidlig fase i etterforskningen, så vet man ikke helt hva man leter etter. Bekreftelsesfellen henger også sammen med tunnelsyn da man selektivt registrerer informasjon som bygger opp under blant annet de hypotesene mannskapet besitter, og informasjon som ikke stemmer med de første antakelsene som er gjort. Psykologisk forskning har dokumentert at mennesker normalt ikke har kapasitet til å fatte rasjonelle og gode beslutninger i komplekse eller stressede situasjoner.

Kildeliste

- Ask, K & Granhag, P.A. (2008) *Psykologiske påverkansfaktorer ved utredningsarbeite*. I P.A. Granhag & S.Å. Christianson (Red.), *Handbok i rettspsykologi*. Stockholm: Liber
- Ask, K. (2013). *Bias: Fejl og faldgruber i efterforskning*. I C. Hald & K. V. R. (red.), *Om at opdage: metodiske refleksjoner over politiets undersøgelsespraksis*. Fredriksberg: samfundslitteratur.
- Baron, J. (1994). *Thinking and Deciding*. Second Edition. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Bjerknes, O.T. & Fashing, I. (2017). *Etterforskning: Prinsipper, metoder og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Fugelsø, G. & Rachlew, A. (2010). *Kvalitet i etterforskningsleddet*. Notat Oslo politidistrikt, 13.01.2010.
- Hald, C., & Rønn, K. (2013). *Om at opdage: Metodiske refleksjoner over politiets undersøgelsespraksis*. Fredriksberg C: Samfunnslitteratur.
- Kahneman, D (2012). *Tenke, fort og langsomt*. Oslo: Pax.
- Kenney, D., White, M., & Ruffinengo, M. (2010). *Expanding the Role of Patrol in Criminal sa Investigations: Houston's Investigative First Responder Project*. *Police Quarterly*, 13(2), 136-160.
- Magnussen, S. (2017). *Vitnepsykologi 2.0*. Oslo: Abstrakt.
- Monckton-Smith, J. Adams, T., Hart, A. Webb, J. (2013). *Introducing forensic and criminal investigation*. Thousand. Oakes, CA: Sage.
- Myhrer, T.-G.. (2018). *Politiarbeid på stedet: Styrker og svakheter*. *Tidsskrift for strafferett*, 18(4), 316-326. doi: 10.18261/issn.0809-9537-2018-04-07

- Olsvik, E.H. (2013). *Vitenskapsteori for politiet: Tenkemåter i kunnskapsstyrt politiarbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Politidirektoratet & Riksadvokaten. (2016). *Handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet*. Oslo: Politidirektoratet.
- Politidirektoratet. (2015) *Analyse av politiarbeid på stedet*. Oslo: Politidirektoratet.
- Politidirektoratet. (2016) *Sluttrapport: Politiarbeid på stedet*. Oslo: Politidirektoratet.
- Politiet. (u.å.a) *Om nærpolitireformen*. Hentet fra <https://www.politiet.no/om/narpolitireformen/om-narpolitireformen/>
- Politiet. (u.å.b) *Prioriterte funksjoner*. Hentet fra <https://www.politiet.no/om/narpolitireformen/prioriterte-funksjoner/felles-straffesaksinntak-fsi/>
- Riksadvokaten. (2018). *Kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen i politiet og ved statsadvokatembete mv. (kvalitetsrundskrivet)* (Rundskriv nr. 3/2018). Hentet fra www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2019/02/Kvalitetsrundskrivetrevidertfebruar19.pdf
- Risan, P., & Skoglund, T. (2013). *Psykologi i operativ tjeneste: Stress og psykiske lidelser*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Sørli, V., & Larsson, P. (2018). *Politireformer: Idealer, realiteter, retorikk og praksis*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Tranøy, K. (1986). *Vitenskapen - samfunnsrett og livsform*. Oslo: Universitetsforlaget
- Wathne, C., Talberg, N., & Gundhus, H. (2019). *Nærpolitireformen Og Politiets Relasjon Til Publikum*. Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet, OsloMet – Oslo Metropolitan University